

VODÁRENSKÉ POHLÁDY

Časopis Asociácie
vodárenských spoločností

štvrtročník ročník č. 20

2/2025

20 | ROKOV
VODÁRENSKÉ
POHLÁDY

AmaRex Pro

Robustný zvonku. Chytrý vnútri.

Naše nové ponorné kalové čerpadlo je inteligentné, autonómne a zároveň šetrí energiu.

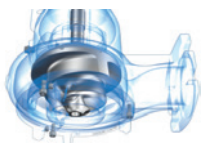
Obežné koleso D-max

Otvorené dvojlopatkové obežné koleso s vysokou odolnosťou proti upchávaniu a s účinnosťou až 78%.

IE5 motor

Vysokoúčinný synchronný motor s permanentným magnetom a z komponentov účinnostnej triedy IE5.

Automatické odblokovanie

Integrovaná detekcia upchávania s vysokou presnosťou a s automatickým odblokovaním so spätným chodom.

Jednoduchá inštalácia

Stačí zapojiť a čerpať. Adaptéry na rôzne typy uchytení, bezplatný softvér na nastavenie pracovného bodu, integrovaný Modbus na diaľkovú komunikáciu.

ponuky@ksb.com
www.ksb.com/sk-sk

OBSAH

4

Aktuality/AVS report

- Mozaika
- EurEau oslávilo 50. výročie svojho vzniku
- Degustácia pitných vôd EÚ
- Zimný online míting komisie EurEau 1 pre pitné vody
- Voľby prezidenta a predsedov odborných komisií

8

Hlavná téma

- 20 rokov Vodárenských Pohľadov

10

Téma

- Už je to jasné, Starina sa vypúšťať nebude!

12

Téma

- Ostro sledovaná voda (záverečný diel)

14

Téma

- Mení sa rovnováha stará tisíce rokov

16

Čo je nové

- Čo je nové v PVPS, a.s.
- Čo je nové vo VVS, a.s.
- Čo je nové v ZSVS, a.s.
- Čo je nové v StVPS, a.s.
- Čo je nové v SEVAK, a.s.
- Čo je nové v OVS, a.s.
- Čo je nové v POVS, a.s.
- Čo je nové vo VSR, a.s.

23

SOVAK

- Funkcionalistická vodárenská vež a rozhledna v Kolíně

5

11

14

18

20

VODÁRENSKÉ POHĽADY

Vydavateľ: Asociácia vodárenských spoločností. Nevädzová 5, 821 01 Bratislava. **www.avssr.sk** IČO: 30854156.

Pracovisko: Nevädzová 5, 821 01 Bratislava.

Sídlo redakcie: Agentúra PENELOPA, s.r.o., Omská 22, 040 01 Košice, tel.: +421 55 677 00 76.

Šéfredaktor: Mgr. Martina Hidvéghyová, **e-mail:** riaditel@penelopa.sk. **Zodpovedný redaktor:** Mgr. Adriana Bálintová, **e-mail:** penelopa@penelopa.sk. **Redaktori:** Ing. Ivana Mahriková, PhD., Mgr. Matúš Stračiak, PhD., Mgr. Eva Petranová,

Ing. Božena Dická, Mgr. Slavomíra Vogelová, Mgr. Petra Ballayová, Ing. Jana Bernátová, Ing. Jozef Horečný, Ing. Ondrej Kapusta, Mgr. Dagmar Rošková, Ing. Peter Ďuroška, Ing. Marcel Bakoš. **Externý redaktor:** PhDr. Peter Furmaník. **Prijem inzercie:** Agentúra PENELOPA, s.r.o., Omská 22, 04001 Košice, tel./fax.: +421 55 677 00 76, **e-mail:** penelopa@penelopa.sk. **Grafika a sadzba:** Agentúra PENELOPA, s.r.o. **Tlač:** Rotaprint Košice. **Autorské práva vyhradené.** Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií a grafiky vrátane údajov v elektronickej podobe, len s predchádzajúcim písomným súhlasom redakcie. **Foto:** archív redakcie, Shutterstock, Freepik.

Nepredajné. Evidenčné číslo: EV 3422/09. **ISSN:** 1336-6467. **Ročník:** 20. **Štvrťročník, Číslo:** 2. **Dátum vydania:** 10. 06. 2025.

Jarné obdobie roku 2025 sa nieslo v znamení volieb. Voľby do správnych a dozorných orgánov prebehli nielen v AVS, ale aj medzinárodných a národných zamestnávateľských združeniach. Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení, ktorej sme dlhoročným členom, zvolila na Valnom zhromaždení nového prezidenta, stal sa ním Rastislav Machunka, ktorý nahradil Tomáša Malatinského. Ten prevzal funkciu čestného prezidenta združenia. V máji predsedníctvo EurEau zvolilo na ďalšie funkčné obdobie ako prezidenta Pära Dalhielma zo Švédska, novo zvolení boli aj predsedovia pracovných komisií. V neposlednom rade Snem Asociácie vodárenských spoločností zvolil zástupcov správnej a dozornej rady, ktorí budú prezentovať záujmy združenia v najbližších troch rokoch. **Správna rada AVS** bude pracovať ako sedemčlenná v nasledujúcom zložení: Ing. Stanislav Hreha, PhD., Ing. Ladislav Kizak, Ing. Miroslav Kundrík, Ing. Peter Ďuroška, Ing. Marek Illéš, Ing. Robert Tencer, MVDr. Rastislav Zábronský. **Dozorná rada AVS** bude pracovať ako štvorčlenná v zložení: Ing. Peter Martinka – predseda, Ing. Peter Bočinec, Mg. Patrik Ruman, Ing. Marcel Bakoš. Zvoleným zástupcom prajeme veľa odhodlania a úspechov v ich nastávajúcej činnosti.

Legislatíva

Vládna novely zákona č. 442/2002Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách prešla rokovaniami výborov NR SR. Spolu s pozmeňujúcim návrhom k § 3 ods. 16., bude predložená do druhého čítania na 35. schôdzi Národnej rady SR.

Podujatia

Jarné obdobie bolo nabité podujatiami. Na konci marca sa zástupcovia vodárenských spoločností stretli na **Sneme AVS**. Snem schválil Výročnú správu AVS za rok 2024 aj plán činnosti

Snem AVS

a rozpočtu na rok 2025. K hlavným témam rokovania patrili aktuality z oblasti vodného hospodárstva a cenovej regulácie. Ako uviedol prezident AVS, k zásadným zmenám v oblasti cenotvorby nedochádza. Vodárenské spoločnosti postupne prechádzajú na dvojzložkovú cenu. Hlavnou výzvou pre rok 2025 je preceňovanie majetku spoločností. K uvedenej téme sa stretla v polovici mája **Ekonomická komisia AVS**. Venovala sa hlavne prechodu na dvojzložkovú cenu a jej správne uplatňovaniu v praxi. Svojimi postrehmi k rokovaniu prispela riaditeľka odboru Vodárenstva Úradu pre reguláciu sieťových odvetví.

V dňoch 20.–22. 5. 2025 sa uskutočnil na výstavisku PVA EXPO Praha veľtrh **Vodovody a kanalizácie**. Svojou účasťou ho podporili pracovníci vodárenských spoločností zo Slovenska, čo svedčí o záujme našich členov o nové trendy v oblasti vodárenstva. V rámci veľtrhu prebehlo oficiálne rokovanie zástupcov SoVak a AVS, kde boli vytýčené nové ciele spolupráce v najbližšom období. Na veľtrhu bolo viac ako sto expozícií. Jeho vysokú odbornú úroveň podporila aj bohatá návštevnosť. V dňoch 22.–23. 5. 2025 sa stretli v Bruseli na zasadnutí zástupcovia **predsedníctva EurEau**. Súčasťou podujatia bola slávnostná konferencia a spoločenský program v súvislosti s 50. výročím tohto významného profesijného združenia.

Dňa 27. 5. 2025 oslávil náš dlhoročný partner **Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS)** 35. výročie svojho vzniku, a to na Sneme ZMOS v Bratislave za účasti prezidenta SR, Petra Pellegriniho a ďalších významných ústavných činiteľov. Medzi gratulantmi nechýbali ani zástupcovia AVS.

Z kancelárie AVS, Foto: archív AVS

Výstava Vodka

Podakovanie redakcii časopisu Vodárenské pohľady

Dovoľte nám, aby sme Vám pri príležitosti 20. výročia vydávania Vášho odborného časopisu úprimne zablahoželali. Vaša redakcia sa počas dvoch desaťročí stala dôležitým partnerom nielen pre odbornú verejnosť, ale aj pre celú vodárenskú komunitu.

Zároveň by sme sa Vám chceli srdečne poďakovať za doterajšiu vynikajúcu a úspešnú spoluprácu. Vaša ochota otvárať aktuálne témy, poskytovať priestor na diskusiu a prezentáciu odborných názorov prispieva k rozvoju celého sektora a zvyšuje povedomie o dôležitosti vodárenstva v spoločnosti.

Prajeme Vám aj naďalej veľa tvorivej energie, kvalitných autorov, verných čitateľov a úspešných rokov pred Vami.

Ivana Mahríková a Martina Bujňačková, kancelária AVS

EurEau oslávilo 50. výročie svojho vzniku

Európske združenie prevádzkovateľov verejných vodovodov a verejných kanalizácií oslávilo na výnimočnom podujatí dňa 22. mája 2025, 50. výročie svojho vzniku.

Oslavy otvárala konferencia s názvom „Waterproofing our Future“ (Odolnosť vody – naša budúcnosť). Konferenciu otvoril Pär Dalhielm, prezident EurEau so slovami: „Naše združenie už 50 rokov chráni kvalitu európskych vôd, s cieľom zabezpečiť plnohodnotné, bezpečné, cenovo dostupné a efektívne zásobovanie obyvateľov Európy pitnou vodou a účinné odvádzanie a čistenie odpadových vôd.“ Ako uviedol, bola to cesta inovácií, záväzkov a spolupráce s európskymi inštitúciami s cieľom zabezpečiť kvalitné vodohospodárske služby pre ďalšie generácie. Výročie EurEau sme oslávili v termíne zverejnenia novej európskej stratégie Water Resilience Strategy. Európska komisia v novej stratégii zdôrazňuje potrebu trvalej udržateľnosti vodárenskej infraštruktúry, jej dopad na obyvateľstvo a priemysel Európy. Ako sa uvádza v stratégii, bez kvalitnej infraštruktúry nie je možné budovať Európu a zabezpečiť kvalitný život jej obyvateľov. Vodárenské systémy starnú, vodné zdroje strácajú svoju výdatnosť, je nutné myslieť na ich obnovu a hľadať nové cesty vo forme inovácií, obehovej ekonomiky a moderných technológií. Investičný dlh na vodárenskej infraštruktúre nie je problémom len na Slovensku, ale v celej Európe. Asociácia vodárenských spoločností sa aktívne zapojila do pripomienkovania tohto vý-

znamného strategického dokumentu. S hrdosťou môžeme konštatovať, že naše pripomienky v súvislosti s digitalizáciou a rozšírením možností financovania našich sietí, boli v stratégii zohľadnené.

Podujatie pokračovalo prezentáciami významných osobností z oblasti vodného hospodárstva, ekonomiky a krajinného inžinierstva, ktorí zhodnotili aktuálny stav sektoru. Uviedli, že na zabezpečenie odolnosti vodárenských systémov nestačí len snaha vodohospodárov. Do procesu sa musia zapojiť všetci zúčastnení od politikov, cez farmárov, priemyslu až po obyvateľstvo. Nové európske smernice prinášajú prísne pravidlá a dodržiavanie

kvality vody a limity na odstraňovanie znečisťujúcich látok. Výrobcovia farmaceutík a kozmetických výrobkov nemôžu dodávať na trh výrobky, ktoré znečisťujú odpadové vody mikropolutantmi a čakať, že ich zneškodnenie zabezpečí prevádzkovateľ čistiarne odpadových vôd. Aj oni sa musia podieľať na nákladoch na čistenie odpadových vôd. To isté platí pre farmárov a priemysel. Európska komisia musí nastaviť prísne pravidlá, ktoré budú chrániť našu vodu a pomôžu sektoru vodného hospodárstva vytvoriť bezpečný a odolný systém pre zásobovanie vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd.

Ako sa pozerá EurEau do budúcnosti? Naďalej je odhodlaná chrániť vodohospodárske služby v Európe a riešiť kritické výzvy. Kľúčové budú vedomosti, pochopenie toho, koľko vody budeme mať k dispozícii a koľko jej budeme skutočne potrebovať. Na efektívnu implementáciu tejto stratégie potrebujeme robustný politický rámec a model riadenia, ktorý podporuje efektívne využívanie vody, stimuluje inovácie a zabezpečuje dostupnosť dlhodobého financovania. Rovnako dôležitá je silná komunikácia zo strany všetkých zainteresovaných strán s cieľom zvýšiť povedomie o vode ako obmedzenom zdroji, spolu so zvyšovaním kvalifikácie pracovníkov s cieľom zabezpečiť udržateľnosť vodohospodárskych služieb.

Súčasťou osláv jubilea bolo jedinečné podujatie degustácie pitných vôd, ktoré bolo na európskej úrovni organizované po prvýkrát.

Degustácia pitných vôd EÚ

V rámci výročného zasadnutia európskej komisie vodárenských spoločností EU, ktorá sa uskutočnila v termíne 22.–23. 5. 2025 v Bruseli, sa konala unikátna akcia, zameraná na propagáciu pitnej vody „Tap Water Tasting Journey Across Europe“.

Degustáciu viedla certifikovaná vínná someliérka Gunilla Hultgren Karell zo Švédska, ktorá sa okrem vína špecializuje aj na hodnotenie pitnej vody. Vo Švédsku sa totiž každý rok koná podobná akcia ochutnávania a posudzovania senzorických vlastností pitných vôd a zúčastňujú sa jej všetky vodárenské spoločnosti z krajiny.

Bruselskú ochutnávku realizovala 10 – členná hodnotiacia komisia, zložená z expertov na pitné vody z členských štátov EU. Porota hodnotila jedenásť vzoriek pitnej vody. Jednou z hodnotiacich bola zástupkyňa Slovenska Alena Trančíková z BVS.

Slovenská asociácia vodárenských spoločností prihlásila do hodnotenia pitnú vodu z BVS, a.s., konkrétne z najstaršieho bratislavského vodárenského zdroja – ostrova Sihoť. V konkurencii ostatných prihlásených pitných vôd (Nemecko, Švédsko, Slovin-

sko, Dánsko, Fínsko, Švajčiarsko, Grécko, Malta, Španielsko) naša voda obstála výborne. Komisia charakterizovala vodu ako „chutnú, jemnú, s výraznou dochuťou“.

Ing. Ivana Mahríková, PhD., člen predsedníctva EurEau

Ing. Alena Trančíková, člen komisie EUI Pitná voda

Foto: archív Ing. Ivana Mahríková, PhD.

Zimný online míting komisie EurEau 1 pre pitné vody

Zasadnutie komisie EurEau 1 pre pitné vody sa uskutočnilo formou videokonferencie v dňoch 24. – 25. 2. 2025. Rokovania sa zúčastnilo 41 zástupcov vodárenských asociácií z jednotlivých ČŠ EU a prizvaní hostia.

V úvode zasadnutia zástupcovia sekretariátu EurEau informovali o personálnych zmenách, následne predstavili plán činnosti EK na rok 2025 a jeho priority: trvalo udržateľná prosperita a konkurencieschopnosť, spoločná európska obrana a bezpečnosť, udržanie kvality života obyvateľov, bezpečné potraviny, zabezpečenie vody a prírodného prostredia, spoločné plnenie cieľov a príprava EU na budúcnosť.

Priority a stratégia EK na rok 2025 sa bude sústreďovať na nasledovné hlavné legislatívne ciele:

- smernica o zadávaní európskych verejných zakázok
- smernica pre odpadové vody UWWTD – implementácia v ČŠ
- smernica o čistiarenských kaloch a zákon o obehovom hospodárstve
- nariadenie o detergentoch (v marci 2025 začína trialóg)
- riešenie strát plastových peliet
- smernica o zodpovednosti za životné prostredie
- novela smernice INSPIRE o priestorových informáciách v Európskom spoločenstve
- preskúmanie vykazovania štatistických dát EU

V zmysle článku 20 smernice pre pitnú vodu 2020/2184 sa plánuje revízia príloh I. a II. tejto smernice. Rada pre životné prostredie (ENV) a Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) sa dohodli na spolupráci pri tejto revízii v časovom horizonte 2024 – 2026 v dvoch fázach:

1. fáza (2025) – bude sa riešiť identifikácia relevantných polyfluorovaných alkylových látok (PFAS vrátane TFA) v pitnej vode a vývoj metodiky pre komplexné hodnotenie vplyvov na ľudské zdravie. Následne bude vytvorený zoznam metabolitov pesticídov, ktoré boli identifikované ako relevantné pre pitnú vodu, vrátane doporučenej metodiky pre hodnotenie tejto relevancie.

2. Fáza (2026) – WHO odporučí hygienické limity pre relevantné PFAS v pitnej vode.

V treťom kvartáli 2025 by mohla byť k dispozícii štúdia technologických postupov na odstraňovanie PFAS, pesticídov (vrátane metabolitov) a bisfenolu A z pit-

ných aj odpadových vôd, so zameraním na posúdenie realizovateľnosti uplatňovania systému rozšírenej zodpovednosti výrobcov PFAS. Štúdia má definované tri výskumné ciele:

1) Identifikovať najmodernejšie technológie úpravy zamerané na látky PFAS, bisfenol A a pesticídy, vrátane posúdenia účinnosti, nákladovosti, trhovej pripravenosti, využitia zdrojov a produkcie odpadov.

2) Ekonomicko – environmentálna analýza nákladov a prínosov implementácie navrhovaných technologických postupov pre dosiahnutie predpísaných limitných koncentrácií kontaminantov vo vodných zdrojoch, pri zohľadnení rôznych modelových scenárov.

3) Analýza realizovateľnosti uplatňovania mechanizmu rozšírenej zodpovednosti výrobcov, so špecifickým zameraním na pokrytie nákladov, spojených s manažmentom PFAS.

Zástupca asociácie z Belgicka prezentoval prítomným skúsenosť so stanovovaním PFAS v rôznych akreditovaných laboratóriách – pri zákazke v štyroch laboratóriách sa výsledky rozborov tej istej vzorky podstatne líšili: rozptyl sa pohyboval od jednotiek nanogramu až po 200 ng/l pre sumu 20 PFAS.

Diskutovali sme o návrhu zakázať používanie pesticídov fluopyram, flufenacet a flutolanil, ktoré sú významným zdrojom PFAS. EurEau poslala otvorený dopis EK, ktorého znenie podporili členovia komisie EUI.

EK avizovala publikovanie strategického dokumentu „**Európska stratégia vodohospodárskej odolnosti**“ v lete 2025, ktorého cieľom je dostať problematiku vôd a vod-

ného hospodárstva do popredia záujmu politikov, podnikateľov a občanov EU. Stratégia má jasne ukázať urgentnú potrebu prijať opatrenia na riešenie existujúcich problémov s vodou v EU na úrovni členských štátov, európskych inštitúcií, ale aj miestnych orgánov, súkromného sektora, neštátnych organizácií a aj občanov samotných.

Základné ciele stratégie boli určené nasledovne:

- obnova a účinná ochrana kolobehu vody v prírode
- zabezpečenie čistej a cenovo dostupnej pitnej vody pre všetkých obyvateľov EU
- podpora konkurencieschopného vodného hospodárstva ako súčasti obehového hospodárstva, ktoré preferuje udržateľné nakladanie s vodami.

EurEau podporila asociáciu Lightning v jej snahe zabezpečiť výnimku pre UV žiarice s obsahom ortuti, využívané v technologickom procese úpravy pitnej vody, v súlade so smernicou EU o zákaze využívanie ortuti.

Na záver sa diskutovalo o téme vodného hospodárstva a spoločná poľnohospodárska politika, konkrétne o rokovaniach, ktoré prebehli v rámci pracovnej skupiny pre prípravu novely smernice o pôde a nitratovej smernice. Na základe skúseností z praxe v jednotlivých ČŠ je poľnohospodárstvo stále jedným z najväčších znečisťovateľov zdrojov pitnej vody, takže EurEau podporuje každú legislatívu, ktorá má za cieľ redukovať znečistenie, pochádzajúce z používania pesticídov a dusičnanov a PFAS.

Ing. Alena Trančíková člen EUI za AVS
Ilustračné foto: Shutterstock

Voľby prezidenta a predsedov odborných komisií

Počas stretnutia zástupcov EurEau prebehlo aj zasadanie predsedníctva združenia a voľby do riadiacich orgánov. Ako prezident EurEau bol na druhé funkčné obdobie zvolený Pär Dalhielm zo Švédska, ktorý povedie EurEau počas ďalších dvoch rokov. Predsedníctvo zvolilo aj predsedov odborných komisií a exekutívu EurEau. Funkčné obdobie pre všetkých znovuzvolených členov je dva roky.

Prezident: Pär Dalhielm (Svenskt Vatten, Sweden)

Komisia pre pitné vody: Gesche Grützmaier (DVGW, Germany), Nikolett Xanthopoulou (EYATH, Greece)

Komisia pre odpadové vody: John Casey (Uisce Éireann, Ireland) and Paula Lindell (Fínsko)

Ekonomická komisia: Erik Karlsson (Svenskt Vatten, Sweden) and Brian Murphy (Uisce Éireann, Ireland)

V mene Asociácie vodárenských spoločností prajem všetkým zvoleným kandidátom veľa síl na zdolávanie náročných výziev v sektore vodného hospodárstva. Veríme, že aj my svojou prácou prispejeme k trvalej odolnosti vodárenských systémov v Európe a na Slovensku.

Ing. Ivana Mahríková, PhD., člen predsedníctva EurEau

Ing. Alena Trančíková, člen komisie EUI Pitná voda

Foto: archív Ing. Ivana Mahríková, PhD.

Prezident Eureau Pär Dalhielm

Prezident EurEau a predsedovia komisií

Hawle s.r.o.
Tel.: +421 2 4592 2187
e-mail: hawle@hawle.sk
www.hawle.com/sk

Nova Siria Duofit

- Na opravy netesných hrdiel a poškodeného potrubia
- Bez prerušenia dodávky vody
- Bez rezania potrubia
- Potreba menších výkopov
- Ekonomické – nízke náklady na opravy
- Vhodné pre potrubia z akéhokoľvek materiálu
- Výber dĺžky tela
- Kompenzácia ovality a uhlovej deformácie potrubia
- K dispozícii sú riešenia šité na mieru

RIADENIE A SLEDOVANIE POSTUPOV NA ZABEZPEČENIE KVALITY PITNEJ VODY POMOCOU APLIKÁCIE CG STEVO
PODĽA ZÁKONA 355/2007 A VYHL. 91/2023

INFORMAČNÝ SYSTÉM PRE MANAŽMENT RIZÍK

- **Identifikácia nebezpečenstiev** na miestach odberu a vodárenských objektoch
- **Posúdenie miery rizika** podľa závažnosti a pravdepodobnosti
- **Monitorovanie kontrolných opatrení**
- **Riadenie nápravných opatrení**
- **Integrácie** na CG GIS a CG PTIS a laboratórny IS
- **Aktualizácia priebežne** v čase potreby, historické prehľady
- **Výstupy** pre RÚVZ a prevádzku VaK

Rozčíslenie kvality vody (RQV) - Matuševce (okres) - Identifikácia nebezpečných stavov					
Stav objektu	Miesto odberu	Nebezpečná udalosť	Závažnosť	Pravdepodobnosť	Miera rizika
 Spôsob: Tonašovce - prameň Ďurko	1.1.3. Prerušenie počas seismického zemetrasenia	významná (3)	nepravdepodobná (2)	vysoké riziko (6)	
 Spôsob: Tonašovce - prameň Ďurko	1.1.19. Uhľadrenie hroga (19)	veľmi významná (4)	stredná (1)	vysoké riziko (5)	
 Pavlovce - prameň Ď.2 (305)	1.1.19. Uhľadrenie hroga (19)	veľmi významná (4)	veľmi vysoké riziko (A)	veľmi vysoké riziko (A)	
 Pavlovce - prameň Ď.2 (305)	4.2.5. Zláplav (52)	veľmi významná (4)	menšie pravdepodobnosti	veľmi vysoké riziko (A)	
 Spôsob: Tonašovce - VÚ pod výtlak	1.1.15. Zemetrasenia, zosuvy pôdy (15)	veľmi významná (4)	tabuľka (5)	veľmi vysoké riziko (A)	
 Spôsob: Tonašovce - prameň Ďurko	1.1.1. Prerušenie výplavom chladiča (1)	veľmi významná (4)	pravdepodobná (4)	stredné riziko (3)	
 Strieľa u Petruha, Spôsob: Tonašovce	1.1.25. Kontaminácia dažďovou vodou (25)	významná (3)	pravdepodobná (4)	veľmi vysoké riziko (A)	
 Spôsob: Tonašovce - prameň Ďurko	1.1.17. Suché, zadržovanie vody, vyžeranie	veľmi významná (4)	menšie pravdepodobnosti	veľmi vysoké riziko (A)	

www.corageo.sk | obchod@corageo.sk | +421/052/2851 411

20 rokov Vodárenských pohľadov

– dve desaťročia dialógu, odbornosti a dôvery

Rok 2025 predstavuje významný míľnik v histórii slovenského vodárenstva – 20. výročie založenia odborného časopisu Vodárenské pohľady. Periodikum, vydávané Asociáciou vodárenských spoločností (AVS), už dve desaťročia predstavuje spoľahlivý komunikačný most medzi členmi asociácie, odbornou verejnosťou, regulátorom, dodávateľmi i samotnými zákazníkmi.

Vodárenské pohľady vznikli v roku 2005, rok po založení samotnej AVS. Impulzom k ich vzniku bola potreba zabezpečiť vlastné médium, ktoré by reflektovalo špecifiká a priority vodárenských spoločností. Dovtedajšie odborné zázemie zabezpečoval najmä titul Vodohospodársky spravodajca, ktorý sa však obsahovo orientoval primárne na tzv. „veľkú vodu“ – vodné stavby, hydrotechnické riešenia či protipovodňovú ochranu. O problematike vodární – už akciových vodárenských spoločností – sa písalo len okrajovo a formát periodika neumožňoval širšiu prezentáciu ich cieľov, potrieb či iniciatív.

Ako na to spomína vtedajší podpredseda Správnej rady AVS a dnešný prezident Asociácie **Ing. Stanislav Hreha, PhD.**, ktorý bol hlavným iniciátorom tejto myšlienky?

„V čase vzniku Asociácie vodárenských spoločností sme vnímali potrebu vytvoriť vlastné odborné periodikum, ktoré by

Ing. Stanislav Hreha, PhD.
prezident AVS

adekvátne reflektovalo záujmy a témy vodárenských spoločností. Dovtedy sme prispievali do časopisu Vodohospodársky spravodajca, ten však svojou štruktúrou a obsahom neodrážal naše predstavy. Prinášal prevažne dlhé, technicky orientované texty s vysokou mierou odbornej špecifikácie, ktoré boli zamerané najmä na tzv. „veľkú vodu“. Chýbal priestor

pre systematické informovanie o stratégiách, cieľoch a aktivitách vodárenských spoločností ako aj možnosť osloviť širšie spektrum – od odborníkov až po akcionárov a zamestnancov.

Z tohto dôvodu som ako spolu zakladajúci člen inicioval oslovenie komunikačnej agentúry, ktorá v tom čase zabezpečovala marketingové služby pre moju domovskú spoločnosť VVS, a.s.. Agentúra pripravila koncept, ktorý zodpovedal našim očakávaniam – nielen obsahovo, ale aj formálne a vizuálne. Dlhú sme špekulovali aj nad názvom časopisu, nakoniec sme vybrali jeden z návrhov Agentúry, ktorý znel možno až literárne a obrazne – Vodárenské pohľady. Tak sa začala spolupráca, ktorá trvá dodnes. 20-ročná existencia časopisu je dôkazom, že sme sa vydali správnou cestou. Rád by som vyjadril úprimné poďakovanie Agentúre PENELOPA za dlhoročnú profesionálnu prípravu každého čísla a členom Redakčnej rady VP za ich aktívnu a zodpovednú prácu pri tvorbe obsahu. Ich prínos je neoceniteľný.“

Od svojho prvého vydania sa Vodárenské pohľady vyprofilovali ako odborný sprievodca svetom vodohospodárstva na Slovensku. Svojím obsahom nielen reflektujú aktuálne dianie v odvetví, ale sú aj nástrojom na formulovanie vízií, zdieľanie skúseností, otváranie diskusie a prezentáciu spoločných i individuálnych stratégií členských spoločností AVS.

Periodikum sa venuje témam legislatívy, regulácie, technológií, investícií, ale aj otázkam životného prostredia, zákazníckeho servisu či internej komunikácie. Svojou otvorenou štruktúrou vytvára priestor pre každú členskú spoločnosť – bez ohľadu na veľkosť či región – informovať o vlastných aktivitách a projektoch.

Dôležitú úlohu pri formovaní časopisu zohrala aj jeho dlhoročná šéfredaktorka **Mgr. Martina Hidvéghyová:**

„Príprava návrhu nového periodika pre Asociáciu vodárenských spoločností bola pre nás výnimočnou výzvou. Hoci

sme už mali skúsenosti s edičnou činnosťou a firemnými časopismi, v tomto prípade išlo o novovzniknutú celoslovenskú organizáciu s vlastnou stratégiou a ambíciami. Bolo jasné, že časopis musí byť nielen informačným nástrojom, ale aj komunikačnou platformou, ktorá dôstojne reprezentuje Asociáciu aj jej členov.

Navrhla som preto štruktúru časopisu, rubriky, formát a celkové tematické zameranie. Dôraz sme kládli aj na vizuálnu stránku – dizajn mal byť moderný, príťažlivý, kontrastujúci s dovtedajšou praxou, keď odborné periodiká vychádzali prevažne v čiernobielych formách a pripomínali skôr skriptá. Články sme koncipovali v prístupnejšom štýle, miestami až lifestyleovo, aby oslovili nielen úzku odbornú verejnosť, ale aj akcionárov, zamestnancov a ďalšie zainteresované skupiny. Za tie roky sme realizovali niekoľko redizajnov časopisu a aj pri príležitosti tohto jubilea sme ponúkli nový upgrade.

Vodárenské pohľady sme od začiatku vnímali ako vôbec prvý marketingový nástroj Asociácie – s cieľom prezentovať jej vízie, postoje a odborný potenciál. Každá členská spoločnosť dostala

priestor na vlastnú prezentáciu, a zároveň sme od začiatku mysleli aj na komerčné využitie časopisu. Dnes predstavuje atraktívnu platformu pre všetkých inzerentov, ktorí chcú osloviť veľmi ciele publikum v rámci vodárenského sektora.

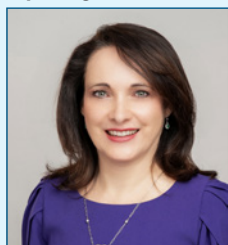

Zľava: šéfredaktor Mgr. Martina Hidvéghyová, členovia RR: Mgr. Adriana Bálintová, PhDr. Peter Furmaník, Linda Šnajárová, Marián Horňák, Ing. Nataša Riganová

Aktívni členovia Redakčnej rady Vodárenských Pohľadov

Za kvalitným obsahom Vodárenských Pohľadov stojí skúsený tím členov redakčnej rady – odborníkov s dlhoročnou praxou a širokým prehľadom v odbore. Práve oni svojimi príspevkami obohacujú každé štvrtročné vydanie o aktuálne témy, praktické poznatky a inšpiratívne názory, ktoré oslovujú odbornú verejnosť aj čitateľov so záujmom o túto dôležitú oblasť.

Dipl. Ing. Ivana Mahríková, PhD., EUR ING.

generálny sekretár AVS
člen Redakčnej rady VP od r. 2013

Ing. Marcel Bakoš

generálny riaditeľ OVS, a.s.
člen Redakčnej rady VP od r. 2019

JUDr. Emil Maretta, PhD.

generálny riaditeľ VSR, a.s.
člen Redakčnej rady VP od r. 2025

Ing. Božena Dická

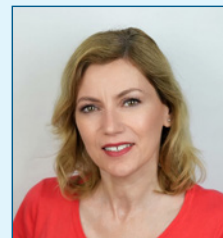
špecialista marketingu a komunikácie a CO, PVPS, a.s.
člen Redakčnej rady VP od r. 2007

Slavomíra Vogelová

riaditeľka marketingu a komunikácie Veolia SK
člen Redakčnej rady VP od r. 2006

Mgr. Martina Bujňačeková

odborný asistent
Asociácia vodárenských spoločností
člen Redakčnej rady VP od r. 2007

Mgr. Petra Ballayová

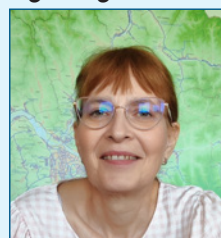
asistent GR a OR, referent pre marketing a komunikáciu ZSVS, a. s.
člen Redakčnej rady VP od r. 2022

Ing. Ivana Chovancová

projektový manažér PoVS, a.s.
člen Redakčnej rady VP od r. 2023

Mgr. Dagmar Rošková

manažér útvaru organizačno – personálneho SEVAK, a.s.
člen Redakčnej rady VP od r. 2020

Chcem úprimne poďakovať Asociácii vodárenských spoločností za dôveru, ktorú vložila do nášho projektu, a za dlhoročnú spoluprácu, ktorá nám umožnila rozvíjať tento časopis s plným nasadením.

Špeciálne prezidentovi Asociácie, ktorý je už 20 rokov aj kontrolným členom RR časopisu. Ďakujem skutočne všetkým redaktorom, ktorí boli počas týchto 20 rokov redakčnými hlasmi Vodárenských pohľadov. Predovšetkým ale dlhoročným autorom – **PhDr. Petrovi Furmaníkovi**, skvelému žurnalistovi, ktorý je od začiatku dušou časopisu, zodpovednej redaktorky **Mgr. Adriane Bálintovej**, ktorá dohliada na realizáciu časopisu a celé roky je aj jazykovým korektorom, tvorcovi dizajnu časopisu a grafikovi **Mariánovi Horňákovi** a rovnako aj nášmu odbornému garantovi, ktorým bola **Ing. Nataša Riganová** vedúca útvaru chemiko-technologických činností z VVS, a.s.. V neposlednom rade chcem poďakovať **Ing. Ivane Mahríkovej, PhD, EUR ING.**, generálnemu sekretárovi Asociácie vodárenskej spoločnosti za významný odborný ale i redakčný prínos periodiku.

Ďakujem všetkým kolegom z redakcie, zástupcom VS za ich dlhoročnú zodpovednú prácu a moja vďaka patrí i čitateľom – za to, že si nájdu čas, venujú pozornosť obsahu a posielajú spätnú väzbu. Bez nich by naša práca nemala zmysel. Vaša dôvera a záujem nás neustále posúvajú vpred. To je ten najväčší dôvod, prečo sú tu Vodárenské pohľady už dve desaťročia.“

Dnes sú rešpektovaným médiom, ktoré pravidelne čítajú odborníci z príslušných ministerstiev, ÚRSO, VÚVH, manažment vo-

dárenských spoločností, technickí partneri, dodávatelia a v neposlednom rade aj akcionári a zamestnanci. Predstavujú jedinečnú platformu pre výmenu názorov, odborné zdieľanie, komunikačnú podporu a posilnenie identity sektora.

Resumé

Pripíme si teda na záver pomyselnou čistou vodou z vodovodu na ďalších 20 rokov spoločného rastu, spolupráce a dialógu. **(šéfr.)**

Foto: archív redakcie

Už je to jasné, Starina sa vypúšťať nebude!

(Rekonštrukciám sa ale nevyhne)

Minister životného prostredia Tomáš Taraba v minulom roku zrejme len nechtiac, ale zato poriadne vyl'akal východniarov, keď v súvislosti s možným nedostatkom vody na Východnom Slovensku upozornil na potrebu rekonštrukcie vodárenskej nádrže (VN) Starina. Zdôraznil, že na východe, kde podľa jeho slov "je situácia osobitá" môže byť problém s nedostatkom pitnej vody. „Východné Slovensko je, čo sa týka infraštruktúry dodávok vody, veľmi zanedbané. Ak by dnes došlo k poruche alebo odstávke vodnej nádrže Starina, tak východniari budú na fl'aškách alebo dodávkach vody z cisterien“, čo by podľa jeho slov mohlo prípadne trvať aj niekoľko rokov. (citované z denníka Štandard).

Ani po roku sa nič nezmenilo: Starina je naozaj v takom stave, že už potrebuje rekonštrukciu. Minister teda neklamal.

Cisterny by to nezvládli

Ako bude „vynovenie“ Stariny prebiehať a či sa bude musieť vodárenská nádrž vypustiť a ak áno, tak na ako dlho, na to sme sa opýtali ministerstva i Slovenského vodohospodárskeho podniku (SVP), štátny podnik, ktorý je správcom vodárenskej nádrže (VN) Starina. Dozvedeli sme sa, že totálna rekonštrukcia nádrže nie je nateraz nutná a o vypustení nádrže sa momentálne ani len neuvažuje!

Poteší to východniarov, ktorí sa obávali, že dlhodobu nebudú mať vodu z vodovodu a osobitne to potešilo pracovníkov Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti (VVS), a.s. Košice, ktorí si robili vážne

starosti s tým, ako by cisternami mohli dlhodobu zásobovať jednu celú tretinu Slovenska!

„Nezvládli by sme to, je to nereálne,“ trvali vodári na svojom.

„Totálna rekonštrukcia nádrže nie je nateraz nutná a o vypustení nádrže sa momentálne ani len neuvažuje!“

Hazard s bezpečnosťou

Citujeme z aktuálneho stanoviska k plánovanej rekonštrukcii VN Starina, ktoré pre

Vodárenské pohľady vypracovalo ministerstvo spoločne s pracovníkmi Slovenského vodohospodárskeho podniku:

„V prvom rade treba uviesť, že vodárenská nádrž Starina je Ministerstvom životného prostredia SR určená za prvok kritickej infraštruktúry. V prevádzke je už takmer 40 rokov

” Ak predstavitelia samospráv a samosprávneho kraja budú odmietajú akúkoľvek zodpovednú a odbornú diskusiu a rozhodnú sa nepokračovať v budovaní nových vodných stavieb, nikam sa nepohneme!

a spoliehať sa na to, že bude bez poruchy v prevádzke ďalšie polstoročie a navyše bez existujúcej alternatívy, je hazardovaním s bezpečnosťou obyvateľov Slovenska! Ministerstvo vedené Tomášom Tarabom chce situáciu riešiť vybudovať ďalšie vodárenské zdroje na východe Slovenska. Ale ak predstavitelia samospráv a samosprávneho kraja budú odmietajú akúkoľvek zodpovednú a odbornú diskusiu a rozhodnú sa nepokračovať v budovaní nových vodných stavieb, nikam sa nepohneme!”

Najväčšia v Strednej Európe

Zo stanoviska ďalej vyberáme: „VN Starina je najväčšou vodárenskou nádržou nielen na Slovensku, ale aj v celej Strednej Európe. Za 36 rokov prevádzky dodala takmer 580 miliónov metrov kubických (m³) vody. Toto vodné dielo plní stopercentné požiadavky na množstvo a kvalitu vody pre významnú časť obyvateľov Východného Slovenska. V súčasnosti je na nádrži obmedzená možnosť manipulácie pravým dnovým uzáverom, ale Slovenský vodohospodársky podnik ako správca nádrže má opravu zaradenú v Pláne opráv a údržby na rok 2025.”

A konkrétnejšie?

„Počas samotnej opravy pravostranného regulačného uzáveru dnového výpusťu nebude obmedzená dodávka pitnej vody. Zároveň ale v najbližšom období bude zabezpečená oprava gumových kompenzátorov č.1 až č.3 na odbernom potrubí pre vodárenské účely. Oprava týchto kompenzátorov prebehne po dohode so zástupcami úpravne vody v Stakčíne, a to pri odstávke dodávky vody do úpravne v rozsahu najviac ak osem hodín samostatne pre každý jeden z troch kompenzátorov. Samotné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z úpravne v Stakčíne nebude ale obmedzené!”

Kto stráži Starinu?

„Na vodárenskej nádrži sú zamestnancami prevádzky SVP, š.p., Povodia Bodrogu, OZ Trebišov, vykonávané pravidelné obchôdzky a hlásenia sú pravidelne zasielané pracovníkom poverenej organizácie na vyhodnotenie. Zároveň na vodárenskej nádrži je rovnako pravidelne vykonávaný aj technicko-bezpečnostný dohľad v súlade s platnou legislatívou,” píše sa v aktuálnom stanovisku k plánovanej rekonštrukcii VN Starina.”

(*fur.*)

Foto: archív redakcie

Kvalita a zdravotná bezpečnosť pitnej vody a dôsledné čistenie odpadových vôd pod drobnohľadom laboratórií

Ostro sledovaná voda

(záverečný diel)

Čas dozrel, zdravá voda zostáva! Dlhé roky patril k najsledovanejším rubrikám vo Vodárenských pohľadoch seriál **Ostro sledovaná voda** venovaný práci vodohospodárskych laboratórií, a to v obidvoch hlavných oblastiach práce vodárov. Teda na úseku výroby a distribúcie pitnej vody i na úseku odkanalizovania a čistenia odpadových vôd a ich návratu do recipientov.

Odborným garantom seriálu od jeho začiatkov bola vedúca 85-členného kolektívu Útvaru chemicko-technologických činností Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti (VVS) a. s. Košice a zároveň vášnivá a neúnavná propagátorka pitnej vody ako najzdravšieho nápoja, **Ing. Nataša Riganová**.

Po dlhočizných rokoch, ktoré venovala vode a vodárenstvu, odchádza na zaslúžený odpočinok a tak sme sa dohodli, že obľúbený seriál **Ostro sledovaná voda** definitívne uzavrieme týmto záverečným dielom, v ktorom sa pani Riganovej pýtame, či po odchode do dôchodku už nebude preferovať pitnú vodu, ale radšej dá prednosť sladkastým kolovým nápojom.

• **Pani inžnierka, po celý život ste sa venovali vode a vodárenstvu. Neol'utovali ste to?**

– Keď som mala pätnásť, rozhodla som sa pre chémiu, študovala som na chemickej priemyslovke a rozmyšľala aká oblasť

z hľadiska chémie by ďalej bola pre mňa to pravé. Voda sa mi zdala takou zaujímavou a ako študentka (nič netušiaci) som si myslela, že štúdium bude ľahké (veď čo môže byť na vode také ťažké)? Zhodou okolností sa mi vtedy úplne náhodou dostal do rúk učebný plán odboru technológia vody, ktorý v tom čase bolo možné študovať len na Vysokej škole chemicko-technologickej v Prahe a bolo rozhodnuté! Svoje rozhodnutie som nikdy neol'utovala.

• **Lebo?**

– Lebo práca okolo vody nie je monotónna. Riešia sa nové technológie, pracovné postupy, aplikácia nových legislatívnych predpisov, prevádzkové problémy, a to všetko si vyžaduje neustále vzdelávanie a prácu na sebe. A počas môjho pôsobenia vo vodárenstve som stretla množstvo skvelých, múdрых a sympatických ľudí, ktorí obohatili nielen môj profesný život. To všetko by nebolo možné bez toho, ak by sa mi nedostávalo príležitostí zúčastňovať sa na konferenciách, exkurziách, školeniach a iných vzdelávacích akciách. Prácu som brala vždy do istej miery aj ako svoj koníček a ak by som sa mala opätovne rozhodovať, zvolila by som si to isté – chémiu a špecializáciu voda.

• **Dve základné činnosti každej štandardnej vodárenskej spoločnosti sú výroba a distribúcia pitnej vody a odkanalizovanie a dôkladné čistenie odpadových vôd a ich návrat do recipienta, spravidla do potokov a riek. Ktorá z týchto dvoch činností je na pracovníkov vodohospodárskych laboratórií náročnejšia a prečo? A ktorá je zaujímavejšia?**

Práca okolo vody nie je monotónna. Riešia sa nové technológie, pracovné postupy, aplikácia nových legislatívnych predpisov, prevádzkové problémy, a to všetko si vyžaduje neustále vzdelávanie a prácu na sebe.

– Ťažko rozhodnúť ktorá. Myslím si, že sú to dve rovnocenné oblasti, každá spĺňa iný účel, ale navzájom sa ovplyvňujú. Sú to samostatné vedy a ako je dôležitá kvalita pitnej vody, tak je dôležitá aj kvalita vody odpadovej.

• **Vráťme sa k seriálu **Ostro sledovaná**. Celé roky sme na stránkach Vodárenských pohľadov propagovali pitnú vodu z vodovodu ako najzdravší nápoj, a to z najrozličnejších pohľadov, ale ak by sme to všetko zhrnuli, tak povieme, že pitná voda z vodovodu je...**

- Najlepší nápoj aký poznáme (pivári by zrejme so mnou nesúhlasili)! Pitná voda je nenahradiiteľná, je to úžasná tekutina, patrí k základným potrebám, je podmienkou správneho fungovania všetkých procesov v ľudskom tele, prispieva k duševnej pohode človeka. Jej konzumácia nás nikdy neomrzí. Právom jej patrí prívlastok zázračná!

• Mnohí ale majú výhrady k pitnej vode, lebo je vraj taká i ona-ká... Nemá chuť, nemá osviežujúce bublinky, neobsahuje žiadne vitamíny a ľudskému telu nedodáva žiadnu energiu. Čo vy na to?

- Chuť vody sa nedá jasne zadefinovať, tá istá voda môže mať rôzne odlesky chuti v rôznych momentoch nášho rozpoloženia. Obsahuje ale vyvážené množstvo minerálov, je odporúčaná ako najlepšia forma pitného režimu a má schopnosť detoxikovať organizmus. Je základom cirkulácie krvi, je dôležitá pri regulácii telesnej teploty a vylučovaní odpadových látok z tela aj pre transport kyslíka a živín k tkanivám a bunkám. Voda má pre život a funkciu organizmu absolútne nezastupiteľnú a nenahradiiteľnú úlohu!

• A teraz aspoň krátko k tej druhej téme, k odkanalizovaniu a čisteniu odpadových vôd a ich návratu do recipienta. Aká je úloha vodohospodárskych laboratórií v tomto procese?

- Sledovanie kvality odpadových vôd, miesta odberu vzoriek, ich početnosť, typ odberu vzoriek a rozsah sledovaných ukazovateľov presne definujú legislatívne predpisy a povolenia vodohospodárskeho orgánu na vypúšťanie odpadových vôd. Podľa nastavených harmonogramov pracovníci laboratórií zabezpečujú odbery vzoriek odpadových vôd a kalov a ich analýzy. Všetky analýzy vypúšťaných odpadových vôd z ČOV musia byť akreditované. Výsledky analýz starostlivo sledujú predovšetkým technológovia, pretože podľa toho kontrolujú procesy čistenia odpadových vôd a riadia prevádzku tak, aby vyčistená odpadová voda bola vyhovujúcej kvality.

• Ľudia sú všelijakí a do kanalizácie vhodia, vlejú a vysypú ka-dečo... Je za tým podľa vás aj nedostatočná vodárenská osveta?

- Nie všetci si uvedomujú, že takýmto počínaním sa toxické látky zbytočne dostávajú do odpadových vôd a ohrozujú aj podzemné vody, človek devastuje životné prostredie, ohrozuje zdravie iných ľudí a v konečnom dôsledku aj svoje vlastné zdravie. Aj napriek tomu, že vodárenské spoločnosti venujú osvete veľkú pozornosť, stále je priestor na jej vylepšenie. Je potrebné vysvetľovať ľuďom, aký je zložitý a finančne náročný proces čistenia odpadových vôd, prečo tieto látky do verejnej kanalizácie nepatria a že kanalizácia naozaj nie je odpadkový kôš. Ale nedisciplinovanosť v tomto smere nie je spôsobená len nevedomosťou, ale často k tomu prispieva i ľudská ľahostajnosť a bezohľadnosť voči životnému prostrediu a k ostatným ľuďom. Je dôležité začať s osvetou práve u tých najmladších - detí predškolského i školského veku, o čo sa snažia aj vodárenské spoločnosti prostredníctvom propagačných materiálov a organizovaním rôznych aktivít.

• Pani inžinierka, po celý život ste boli nadšeným propagátorom pitnej vody a zdravého pitného režimu. Zrejme ani po odchode do dôchodku to nebude inak a nezačnete namiesto čistej a zdravej pitnej vody z vodovodu piť sladkasté a prifarbované nápoje z obchodov, napríklad kolové, ktoré mohli dôchodcovia tak obľubujú?

- To určite nehrozí, tieto nápoje nekonzumujem a ani mi nechutia. Pripúšťam však výnimku sladených nápojov alebo minerálky, ale to len príležitostne v nejakom miešanom drinku pri spoločenskom podujatí. Inak stále pijem len vodu z vodovodu! Je presne taká, akú potrebuje ľudský organizmus, perfektne zaháňa smäd a navyše stačí len „otočiť kohútikom“ a je stále k dispozícii čerstvá. Je zdravotne bezpečná, jej kvalita je pravidelne monitorovaná a spĺňa všetky podmienky na ňu kladené. Nezaťažuje náš organizmus ani naše peňaženky!

(fur.)

Ilustračné foto: Shutterstock

Hovoríme s vedcom v oblasti kolobehu vody o zmenách, ktoré sa týkajú aj Slovenska, hoci si to veľmi nepripúšťame.

Mení sa rovnováha stará tisíce rokov

Každá jedna kvapka vody je dôležitá! Dôležitá pre život! Pod takýmto aj neoficiálnym mottom zdôrazňujúcim dôležitosť každej jednej kvapky sme si v marci pripomenuli tohtoročný Svetový deň vody, ktorý už od roku 1992 každoročne vyhlasuje Organizácia spojených národov vždy s inou témou. V tomto roku to bola téma Ochrana ľadovcov a ich význam pre zásobovanie vodou. Áno, každá kvapka sa počíta!

A platí to aj pre Slovensko a najmä pre tých, ktorí v tohtoročnom marci hundrali, že nás sa to netýka, u nás ľadovce v podstate ani nie sú...

Týka sa alebo netýka? O odpoveď sme požiadali vysokoškolského učiteľa Ing. Andreja Tárniaka, PhD., ktorý sa vedecky venuje nepretržitému kolobehu vody, ktorý je základom všetkého života na zemeguli. Na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite (SPU) v Nitre vyučuje vedné disciplíny súvisiace s vodou, vodárenstvom a závlahami, so zmenami klímy, krutými suchami, povodňami, záplavami a podobne. Je prodekanom tamajšej Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva a nadšeným propátorom pitnej vody ako toho najzdravšieho nápoja!

Migračné tlaky a napätie

- **Téma tohtoročného Svetového dňa vody bola: Ochrana ľadovcov. Otázka znie: Ľadovce sa teraz topia rýchlejšie ako kedykoľvek predtým. Čo to konkrétne znamená pre ľudstvo a ako to vy vidíte ako vedec? A ozaj, čo všetko spadá pod pojem ľadovec?**

– Ľadovce, to sú vlastne veľké množstvá zhutneného snehu, ktoré vznikli v oblastiach, kde je teplota pod bodom mrazu. Ako sa sneh neustále ukladá, tlak vyšších vrstiev spôsobuje zhutnenie tých spodných až sa sneh premení na tvrdý ľad. Tento proces je dlhodobý a trvá desiatky až stovky rokov. Preto sú ľadovce aj akousi kronikou planéty. Podľa vlastností ľadovcov, ktoré vznikli pred stovkami rokov sa dá vytvoriť obraz o podmienkach na planéte v danom období. V ľadovcoch je uložená najväčšia zásoba sladkej vody na zemeguli. Majú dôležitú úlohu v regulácii klímy.

cii klímy. Keď sa ale začínajú topiť, mení sa tisíce rokov stará rovnováha a v daných oblastiach dochádza k veľkým zmenám.

• A konkrétne?

– Ak hovoríme o ľadovcoch v Arktíde, Grónsku alebo Antarktíde, pre svet to znamená nárast hladiny morí a oceánov. V pesimistických scenároch sa ľudstvo musí pripraviť na nárast hladiny oceánov o sedem až desať metrov, čo je skutočne veľa a prímorské oblasti by to úplne vymazalo z mapy! Ak sa pozrieme na mapu hustoty obyvateľstva na planéte, zistíme že práve pri pobreží žije veľká časť populácie. Ak budú ohrozené ich obydlia, táto skupina ľudí sa bude presúvať niekam inam. To vyvolá aj migračné tlaky a napätie v celej spoločnosti. Ak hovoríme o horských ľadovcoch v Himalájach, Alpách či iných pohoriach, mení sa miestna klíma a ekosystémy. Pre nás sú najviac podstatné ľadovce v Alpách. Ich rýchle topenie sa prináša vodu cez Dunaj až k nám na Slovensko. V prípade rýchleho jarného topenia snehu a ľadu sa môžu čoraz častejšie vyskytovať povodňové situácie. S tým bude treba rátať!

New York vs. Madrid

- **Pre mnohých našich je téma ľadovcov „trošku vzdialená“ takpovediac exotická, prízvukujú, že to je ďaleko, nás sa to ani netýka... však my tu ani poriadne ľadovce nemáme! Otázka: Ako vnímate tohtoročné dôsledky roztápania ľadovcov po celom svete, kde sú aktuálne najväčšie problémy a mohli by už trebárs v ďalších rokoch priamo ohroziť napríklad aj slovenské vodárenstvo, jeho infraštruktúru a fungovanie, teda výrobu a distribúciu pitnej vody, jej kvalitu a zdravotnú bezpečnosť a čistenie a odvádzanie odpadových vôd?**

V ľadovcoch je uložená najväčšia zásoba sladkej vody na zemeguli. Majú dôležitú úlohu v regulácii klímy.

– Niečo som naznačil už v predchádzajúcej odpovedi. Na jednej strane je pravda, že na Slovensku a v jeho tesnej blízkosti nemáme takmer žiadne ľadovce. Na druhej strane si treba uvedo-

miť, že na planéte je len jedna klíma a všetko so všetkým súvisí a že aj zmeny niekde ďaleko v Arktíde či Grónsku nakoniec ovplyvnia aj nás. A práve na severe, teda v Arktíde či Grónsku sa ľadovce topia najrýchlejšie! Pre podnebie na Slovensku je veľmi dôležitý teplý Golfský prúd, ktorý prináša teplú vodu a spolu s ním aj vlhkosť v ovzduší z oblasti Karibiku cez Atlantický oceán až na západ Európy. Od tohto prúdu sú a budú závislé zrážky na Slovensku.

- **Môžete konkrétnejšie?**

– Ak sa roztápaním ľadovcov bude zo severu dostávať stále viac studenej vody smerom na juh, môže sa Golfský prúd v Atlantiku oslabiť, resp. nebude prúdiť až tak na sever ako doteraz, a teda sa zmení aj klíma v západnej Európe a cez ňu aj u nás. Ako pekný príklad si môžeme predstaviť tú skutočnosť, že New York a Madrid ležia na rovnakej rovnobežke, teda rovnako v smere sever-juh. Kým v New Yorku sú pravidelné zimy, snehové kalamity a mrazy, v Madride sneh ani nepoznajú a teploty tam neklesajú pod nulu. Aj toto je prejav teplého vzduchu, ktorý prúdi spolu s Golfským prúdom.

- **Ako by to mohlo poškodiť našu krajinu?**

– Tieto zmeny môžu pre Slovensko priniesť pokles zrážok, čo priamo ohrozí aj celý systém vodného hospodárstva na Slovensku. Prevažná väčšina zrážok, ktoré na Slovensku máme, sú pôvodom vodou z Atlantiku, ktorá prichádza spolu so západným prúdením vzduchu. A len si spomeňme na obrázky takmer prázdnej Liptovskej Mary či iných vodných nádrží na Slovensku, ktoré sme videli len nedávno. Nezabúdajme ani na dávne ale stále platné príslovie: Kde niet vody, niet života. Takže vidíme, že zmeny aj niekde ďaleko vo svete priamo ovplyvnia aj nás na Slovensku. Preto je topenie ľadovcov horúcou témou aj pre nás a naše vodohospodárstvo.

Obrovská masa

- **V súvislosti s roztápaním ľadovcov sa hovorí, že stúpa hladina svetového oceánu. Mohli by ste vysvetliť, čo vlastne znamená ten pojem svetový oceán?**

– Svetový oceán, to sú všetky moria a oceány, ktoré na planéte existujú. Je to obrovská masa vody, pokrýva viac ako 70 percent zemského povrchu a obsahuje zhruba 97 percent všetkej vody na Zemi. Okrem vody je to aj obrovská zásobáreň tepla. Voda sa síce ohrieva pomalšie ako pevnina, teplo však dokáže udržať dlhšie a oceán je tak najvýznamnejším termo-regulačným prvkom na planéte. Ak sa menia jeho vlastnosti, menia sa vlastnosti globálnej klímy. Oceán je aj domovom miliónoch druhov organizmov. Opäť platí, že ak sa zmení ich počet, ich skladba, ovplyvní to celý ekosystém planéty!

- **Téma znie: chrániť ľadovce. Ako všelijako my na Slovensku to vieme a môžeme? Zrejme aj nevyšliapávaním ďalších a ďalších chodníkov cez trávniky či neparkovaním auta na tráve, keď o 30 metrov ďalej je poloprázdne parkovisko a nám sa to vidí príliš ďaleko.**

– Máte pravdu, pán redaktor, hoci sa to nezdá, ale každý z nás má svoj podiel na klimatickej zmene a teda aj na topení sa ľadovcov. Ak chceme hovoriť niekomu inému čo má alebo nemá robiť, musíme ísť príkladom a začať od seba. A počítajú sa aj maličkosti. Ak udržíme zdravú pôdu a zdravé porasty na nej, tak dokážeme zadržať viac vody v našej krajine!

- **Lebo?**

– Lebo najlepším opatrením proti klimatickej zmene okrem znížovania emisií skleníkového aktívnych plynov je zadržať vodu tam, kam spadne vo forme zrážok. Výpar je energeticky veľmi náročný proces a ak sa voda vyparuje, energia sa spotrebuje naň a nepremení sa na teplo a takto zabraňujeme otepľovaniu svojho okolia. Takže moja rada znie: snažme sa čo najviac chrániť vodné zdroje, pôdu, vegetáciu, snažme sa nezastávať to, čo zastávať nemusíme a neničme si život okolo seba. Pri tejto príležitosti si dovoľím pozvať čitateľov Vodárenských pohľadov a širokú verejnosť do nášho univerzitného envirocentra (v SPU Nitra), ktoré sa zameriava práve na tému voda v krajine a klimatické zmeny, kde si návštevníci môžu pozrieť ale i vyskúšať ako to v týchto procesoch funguje. Je to miesto vhodné pre individuálne návštevy, ale aj ako cieľ školských exkurzií.

(fur.)

Foto: Shutterstock

Podtatranská vodárenská
prevádzková spoločnosť, a.s.

Vodný bar v meste Poprad

Podtatranská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s. v spolupráci s mestom Poprad ponúkne aj tento rok návštevníkom

počas horúcich letných dní bezplatnú pitnú vodu z vodovodu na osvieženie.

V centre mesta bude umiestnený stánok, v ktorom sa návštevníci budú môcť osviežiť čerstvou vodou, ochutenou citrónom alebo mäťou. „Vodný bar“ v Poprade bude v prevádzke počas mesiacov júl a august v pracovných dňoch od 11.00 do 17.00 h a tiež aj počas víkendov. Nápoj sa bude podávať v ekologických bio pohároch.

V čase veľkých horúčav je pitný režim nevyhnutnou súčasťou každého dňa. Z tela sa omnoho rýchlejšie vyparuje voda a riziko dehydratácie je oveľa vyššie. Pitná voda pomáha zlepšovať celkový zdravotný stav človeka a napomáha detoxikácii ľudského tela. Preto je najvhodnejším nápojom na pravidelné dopĺňanie pitného režimu čistá neochutená pitná voda z vodovodu.

Veríme, že návštevníci mesta Poprad sa potešia nášmu výnimočnému baru aj tento rok a doprajú si pohár najlepšieho nápoja počas nastávajúcich letných horúčav.

Ing. Božena Dická

Foto: archív PVPS, a.s.

Medzinárodný deň detí a Niedzica

Združenie Výborov ZO pri PVPS, a.s. Poprad organizuje pre deti zamestnancov zaujímavý program pri príležitosti blížaceho sa MDD. Dňa 7. 6. 2025 sa bude cestovať autobusom z Popradu do poľskej pohraničnej dedinky Niedzica. Z prístavu „Biela Pani“ sa začne približne 50-minútová plavba po Czorstynskom jazere vyhladkovou loďou „Harnaš“.

Z paluby je možné vidieť okolité architektonické ako aj prírodné pamiatky, ako sú napríklad: hrad Dunajec v Niedzici, hrad v Čorštyne, vodná priehrada v Niedzici, skanzen na poloostrove Stylchen, Zelené Skalky, Pieninský národný park a veľa iných. Po plavbe bude pokračovať zábava v „Spišskej krajine“, ktorú tvorí zábavný park so skákacími hradmi, kolotočmi, šmýkačkami, opičou lanovou dráhou, lezeckými stenami, kinom a ďalšími atrakciami podľa chuti jednotlivcov. Ďalšou časťou je park miniatúr, kde sa nájde napríklad Oravský, Spišský aj Ľubovniansky hrad a iné známe architektúry dreveníc a zámkov. Príchodom do Popradu sa skončí deň plný zážitkov a adrenalínu.

Mgr. Katarína Hamraková

Foto: archív PVPS, a.s.

Výjazdové zasadnutie Rady generálneho riaditeľa vo vodárenskej expozícii v Michalovciach

Dňa 23. apríla 2025 sa v priestoroch Úpravné vody Hrádok v Michalovciach konalo výjazdové zasadnutie Rady generálneho riaditeľa VVS, a.s. Stretnutie sa začalo prehliadkou úpravné a vodárenského vzdelávacieho zariadenia, známeho ako „Múzeum vody“. Expozíciou sprevádzala Mgr. Nikola Mihalečková, technická pracovníčka prevádzky, ktorá priblížila aj edukačné aktivity pre deti – od interaktívnych hier pre škôlkarov až po výstavu historických exponátov. Zaujímavým bodom bola aj projekcia filmu o kolobehu vody. Výjazdové zasadnutie poskytlo priestor nielen na odborné diskusie, ale pohľad do histórie a rozvoja vodárenskej infraštruktúry, ale aj na možnosti environmentálneho vzdelávania mladej generácie.

Linda Šnajdárová, Foto: archív redakcie

Voda v centre pozornosti: Svetový deň vody spojil deti aj dospelých

Každoročne 22. marca si svet pripomína význam vody ako kľúčového prírodného zdroja. V roku 2025 sa Svetový deň vody zameriaval najmä na ochranu ľadovcov – neviditeľných zásobární vody, ktoré majú zásadný význam pre našu budúcnosť.

Slovensko patrí medzi krajiny s najkvalitnejšou pitnou vodou na svete, no viac ako dve miliardy ľudí tento luxus nemajú. Aj preto sa Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. rozhodla pripraviť sériu súťaží pod názvom „VODOVODNÁ – ŽIVÁ VODA“, ktoré spojili osvetu s kreativitou a zábavou.

Deti v hlavnej úlohe

Pre žiakov 1. stupňa základných škôl bola vyhlásená výtvarná súťaž „Leporelo VODOVODNÁ – ŽIVÁ VODA“, ktorá prepojila rozprávku o živej vode s výtvarným umením. Do finále postúpilo 5 tried a o víťazoch rozhodla verejnosť na Instagrame. Odmenou im bola nielen radosť z úspechu, ale aj exkurzia do Múzea vody v Michalovciach.

Starší žiaci z druhého stupňa a osemročných gymnázií vytvárali plagáty so silnými sloganmi, ktoré motivovali k pitnej vode ako súčasť zdravého životného štýlu. Aj v tejto kategórii rozhodovalo online hlasovanie a odmenou pre víťaznú triedu bola okrem balíčka atraktívnych merch produktov aj edukačná exkurzia v Environmentálnom vzdelávacom zariadení v Michalovciach. Krásne ceny však dostali žiaci na prvých 5tich miestach.

Zábava aj na sociálnych sieťach

Súťaže neobišli ani sociálne siete. Instagram ponúkol zábavné kvízy s cenami v podobe balíčkov merch produktov, zatiaľ čo na

Facebooku sa ľudia zapájali do testu „Čo verejná kanalizácia nezvládne“ – jednoduchý, ale dôležitý spôsob, ako šíriť informácie o ochrane vody v domácnosti.

Výsledok? Spoločná inšpirácia

Reakcie verejnosti, učiteľov a detí predčili očakávania organizátorov. Súťaž ukázala, že voda nie je len odborná téma, ale spoločná výzva pre všetkých. Svetový deň vody 2025 tak zanechal nielen pozitívnu stopu, ale aj silný odkaz – že každý z nás môže prispieť k ochrane tejto vzácnej tekutiny.

VVS, a.s. opäť testovala vodu zo studní

Pri príležitosti Svetového dňa vody ponúkla VVS, a.s. bezplatnú analýzu vzoriek vody z domových studní so zameraním na dusičnany. Otestovalo sa 1153 vzoriek, pričom až 308 (26,7 %) prekročilo povolený limit 50 mg/l. Najčastejšie sa vyskytovali hodnoty medzi 50–100 mg/l, no v 20 prípadoch dosiahli až 500 mg/l. Najviac nevyhovujúcich vzoriek bolo z okresov Trebišov, Vranov nad Topľou a Svidník. Voda zo studní nie je pod pravidelnou kontrolou, a preto predstavuje zvýšené riziko kontaminácie, najmä z dôvodu hnojenia alebo únikov zo septikov. Dusičnany sa môžu meniť na zdravie škodlivé látky. VVS, a.s. touto iniciatívou upozorňuje na význam prevencie a zodpovedného využívania individuálnych zdrojov vody.

Adriana Bálintová, Linda Šnajdárová
Foto: archív redakcie

ZÁPADOSLOVENSKÁ
VODÁRENSKÁ
SPOLOČNOSŤ, a.s.

*Na vode,
nám záleží*

Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., opäť na Kariéra EXPO v Nitre: Hľadáme nových odborníkov pre vodárenstvo

Dňa 28. mája 2025 sa v priestoroch výstaviska Agrokomplex v Nitre uskutočnil ďalší ročník výstavy Kariéra EXPO, ktorá každoročne spája desiatky zamestnávateľov so študentmi, absolventmi a uchádzačmi o zamestnanie. Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s., bola aj tento rok hrdým vystavovateľom a aktívnym účastníkom tohto podujatia.

Naším hlavným cieľom bola prezentácia spoločnosti ako stabilného a perspektívneho zamestnávateľa, ktorý ponúka

pracovné príležitosti v oblasti vodárenstva. Zároveň sme sa zamerali na oslovenie mladých talentov, absolventov technických škôl a univerzít, ktorí by mohli byť v budúcnosti posilou našich tímov v celej pôsobnosti našej spoločnosti.

Na výstave sme návštevníkom ponúkli možnosť osobne sa stretnúť s našimi zástupcami, získať informácie o otvorených pracovných pozíciách, o možnostiach odborných praxí, ale aj o benefitoch práce v ZsVS, a. s.

Účasť na Kariéra EXPO vnímame ako dôležitý krok v budovaní povedomia o našej spoločnosti ako atraktívneho zamestnávateľa a spoľahlivého partnera pre budúcu generáciu vodárov. Už teraz sa tešíme na ďalší ročník!

Mgr. Petra Ballayová

foto: archív ZsVS, a.s.

Rozbor vody zo studní za zvýhodnenú cenu pre obyvateľov regiónu

Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s., pokračuje vo svojej dlhodobej snahe o zvyšovanie povedomia verejnosti o kvalite pitnej vody a ochrane vodných zdrojov. Na jar tohto roka, v období od marca do mája, opätovne spustila kampaň s názvom Rozbor vody.

Cieľom kampane bolo umožniť obyvateľom regiónu, ktorí využívajú individuálne vodné zdroje – najmä studne – overiť si kvalitu vody, ktorú denne používajú na pitie či v domácnosti. ZsVS počas kampane ponúkala základný chemický rozbor vody

za zvýhodnenú cenu, čím podporila nielen prevenciu zdravotných rizík, ale aj zodpovedný prístup k hospodáreniu s vodou.

ZsVS, a. s., aj týmto spôsobom zdôrazňuje význam ochrany podzemných vôd a potrebu ich pravidelného monitorovania. Reakcie verejnosti na kampaň boli veľmi pozitívne. Západoslovenská vodárenská spoločnosť plánuje v podobných aktivitách pokračovať aj v budúcnosti.

Mgr. Petra Ballayová

foto: archív ZsVS, a.s.

Stredoslovenská vodárenská
prevádzková spoločnosť, a.s.

Spájame sily pre ochranu vodných zdrojov a lesov

S potešením vám predstavujeme novú informačnú kampaň 'Voda pre les, les pre vodu', ktorú pripravila Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s. (StVPS, a.s.) v spolupráci s PEFC Slovensko. Tento významný projekt, ktorý začal v januári 2025, sa zameriava na zvýšenie povedomia verejnosti o nenahraditeľnej úlohe lesov pri ochrane vodných zdrojov a zároveň o význame vody pre lesné ekosystémy.

V rámci kampane sme inštalovali informačné tabule na vybraných lokalitách v správe StVPS, a. s., predovšetkým v turisticky atraktívnych oblastiach s PEFC certifikovanými lesmi. Medzi vytipované lokality patria vodné zdroje v okolí Banskej Bystrice, Zvolena, Krupiny a Prievidze.

Prostredníctvom tejto iniciatívy chceme návštevníkom lesov priblížiť, ako zdravý les prispieva ku kvalite a množstvu vody v krajine, a zároveň poskytnúť praktické rady, ako môže každý z nás prispieť k ochrane týchto cenných prírodných zdrojov.

Tešíme sa, že môžeme byť súčasťou tohto zmysluplného projektu, ktorý spája ochranu vody a lesov pre budúce generácie.

Slavomíra Vogelová
foto: archív Stvps, a.s.

Charitatívny futbalový turnaj podporí Detskú fakultnú nemocnicu

Druhý ročník Charitatívneho futbalového zápasu medzi dvoma banskobystrickými gymnáziami sa uskutočnil 18. apríla 2024 na atletickom štadióne Dukla Banská Bystrica. Výťažok zo vstupného darovali organizátori Detskej fakultnej nemocnici v Banskej Bystrici. Podľa samotných organizátorov (Gymnázium J.G. Tajovského) bolo aj tento rok podujatie veľmi úspešné a napriek chladnému počasiu zaznamenali rekordnú účasť, plnú tribúnu a aj vyzbieraná suma na detskú nemocnicu bola rekordná. Žiaci do Detskej nemocnice odniesli šek na sumu neuveriteľných 12.000 €. Financie budú použité na špeciálne diagnostické testy, ktoré neprepláca poisťovňa, pre nemocničnú školu a škôlku a pre realizáciu skrášlenia vstupu do nemocnice, na základe projektu a návrhu študentov z Akadémie Umení.

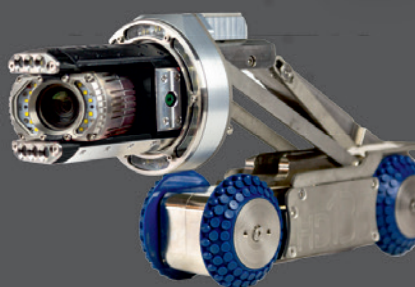
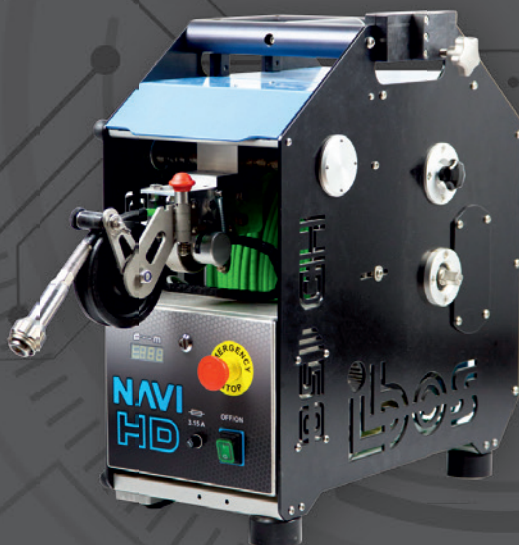
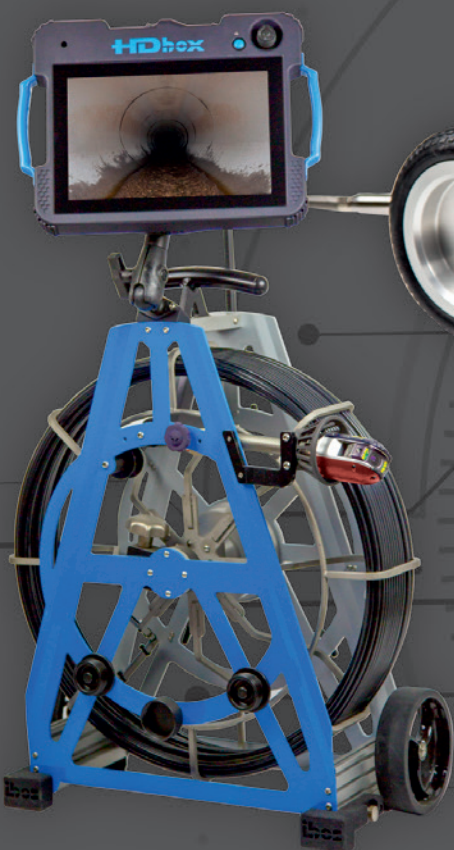
Študenti si celú akciu organizujú úplne sami a ako povedala pani Patajová, jedna z rodičov žiakov: „Je to neuveriteľné, ale naozaj si to všetko organizovali naši študenti. Nikto im nepomáhal. Síce to stojí veľa energie a času, ale každým rokom sa zlepšujú, sami skonštatovali, že sa za tieto 3 roky neuveriteľne veľa naučili. Tribúna na Dukle už dávno nebola takto plná.“

Sme radi, že Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s. je hlavným partnerom tohto výnimočného podujatia a gymnazistom držíme palce pri organizácii ďalších ročníkov.

Slavomíra Vogelová
foto: archív Stvps, a.s.

VŠE PRO ČIŠTĚNÍ, OPRAVY A MONITORING KANALIZAČNÍCH SÍTÍ

ibos®

Hlinská 694/2b, 370 01 České Budějovice
Tel.: +420 608 468 108, E-mail: ibos@ibos.cz

www.IBOS.cz

Spájame sily pre ochranu vodných zdrojov a lesov

Zapojili sme sa do projektu „Zlepšenie podmienok pre rozvoj biodiverzity a znižovanie dopadov klimatickej zmeny v povodiach urbanizovaných kanalizačných systémov v prihraničných regiónoch.“

Spoločnosť SEVAK, a.s. sa ako hlavný partner zapojila do medzinárodného projektu v rámci výzvy Interreg Slovensko – Česko 2024. Projekt realizuje v spolupráci s Liptovskou vodárenskou spoločnosťou, a.s. a dvoma moravskými partnermi – Slovácke vodárny a kanalizace a.s. a Vodovody a kanalizace Vsetín a.s.

Hlavným cieľom tejto iniciatívy je zlepšiť kvalitu vody a zvýšiť biodiverzitu vo

Interreg

**Spolufinancovaný
Európskou úniou**

Slovensko – Česko

vodných tokoch prostredníctvom zníženia znečistenia z kanalizačných sietí. Výsledkom bude nielen čistejšia voda, ale aj priaznivejšie podmienky pre vodné ekosystémy na oboch stranách hranice. Dôležitou súčasťou projektu je tiež reakcia na klimatické zmeny a hľadanie riešení, ktoré pomôžu zmierniť ich negatív-

ne dopady na vodné toky a ich povodia.

V rámci projektu budú na vybraných miestach inštalované meracie zariadenia, na základe ktorých vzniknú matematické modely kanalizačných sietí. Tieto modely poskytnú detailný prehľad o odvedenej vode a umožnia navrhnúť efektívne riešenia na zadržanie dažďových vôd v území – napríklad formou retenčných nádrží. Cieľom je optimalizovať kanalizačné siete, znížiť znečistenie, a zároveň obmedziť odvod povrchovej vody do splaškovej kanalizácie.

Okrem technických opatrení projekt zahŕňa aj informačné a vzdelávacie aktivity – prednášky pre samosprávy a edukáciu detí na základných školách, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu v budovaní environmentálneho povedomia.

Na území pôsobnosti spoločnosti SEVAK, a.s. sa projekt bude realizovať v mestách Žilina, Bytča, Rajec, Turzovka, Krásno nad Kysucou, Kysucké Nové Mesto a v obci Mikšová.

Projekt bol začatý v januári 2025 prípravou verejného obstarávania na meracie prístroje a spracovateľa matematického modelu, ukončenie je plánované v decembri 2026.

Mgr. Dagmar Rošková

Foto: archív SEVAK, a.s.

Čo je nové v OVS

V súčasnosti je veľkou výzvou zavedenie dvojzložkovej ceny, OVS pripravuje podanie žiadosti o rozdelenie maximálnej ceny. Spoločnosť sa nachádza vo fáze prípravy podkladov k preceneniu majetku vodárenskej spoločnosti. Dôležitou témou je novela zákona 442/2002 Z. z. a nová stavebná legislatíva. Aktuálne v OVS prebieha vyhodnotenie ponúk na dodávateľov služieb kybernetickej bezpečnosti SOC a SIEM, ktorú je potrebné zaviesť v termínoch podľa záverov kontroly NBU a interného auditu. Spoločnosť víta iniciatívu Envirofonde, ktorý významne podporuje región Oravy poskytovaním dotácií. Aktuálne požiadalo o dotácie viac ako 33 obcí a dotácia pre región môže presiahnuť 50 mil. €. Oravská vodárenská spoločnosť, a. s. poskytuje obciam technickú pomoc. Aktuálne analyzuje a znižuje energetickú

náročnosť čistiarní odpadových vôd. V čistiarni odpadových vôd Námestovo sa inštaluje fotovoltická elektráreň s výrobou 147 kW, kde celú vyrobenú energiu v tejto čistiarni aj OVS spotrebuje. Analyzuje sa zmena technológie dýchadiel a odvodnenia kalov, kde by sa spoločnosť chcela uchádzať o dotácie energetické programy. OVS pokračuje v obnove vozového parku, práve ukončila výber ďalších 10 vozidiel. Na veľký eurofondový projekt „Odkanalizovanie obcí Dolnej Oravy – Žaškov, Párnica, Oravská Poruba, Veličná“ Oravská vodárenská spoločnosť pred ukončením skúšobnej prevádzky podala žiadosť o kolaudáciu.

Ing. Marcel Bakoš

Čo je nové v Považskej vodárenskej spoločnosti?

Spoločnosť v rámci dobudovania kanalizačných systémov zaradených do aglomerácie od 2000 do 10 000 EO v zmysle smernice rady 91/271/EHS pripravuje projekty a zároveň aj realizuje stavby, ktoré sú financované zo zdrojov EÚ a SR v rámci programov OPKŽP 2014-2020 a Programu Slovensko 2021-2027.

V súčasnosti finalizujeme v rámci tejto aglomerácie stavbu „**Pruské – kanalizácia a ČOV**“ s odvedením odpadových vôd z obcí Pruské a Bohunice na novovybudovanú ČOV Pruské s kapacitou 3200 EO. V rámci stavby bolo zrealizovaných 19,8 km kanalizačných sietí vrátane kanalizačných odbočení s plánovaným napojením 2792 obyvateľov, čím sa zníži znečistenie povrchových a podzemných vôd a zlepši sa kvalita života v záujmovej oblasti.

Ďalším z projektov v rámci aglomerácie do 10 000 EO, na ktorý POVS, a.s. získala dotáciu z Programu Slovensko 2021-2027 a v súčasnosti prebieha výber dodávateľa na realizáciu prác, je projekt „**Lednické Rovne – Dolná Breznica – kanalizácia a ČOV II.etapa, vodovod**“. Cieľom tohto projektu je dobudovanie kanalizačných sietí v obci Lednické Rovne a vybudovanie kanalizačného systému v obci Dolná Breznica v celkovej dĺžke 19,4 km vrátane kanalizačných odbočení a dobudovanie verejného vodovodu v dĺžke 3,5 km. Odpadové vody z uvedených obcí sa budú odvádzať a čistiť na jestvujúcej ČOV Lednické Rovne, ktorej intenzifikácia je súčasťou projektu s plánovanou kapacitou 5837 EO. Zároveň sa zvýši napojenosť na kanalizačnú sieť v aglomerácii Lednické Rovne zo súčasného stavu 2825 obyvateľov na 4698 obyvateľov.

Po realizácii projektov v aglomerácii Pruské a Lednické Rovne pripravuje naša spoločnosť projekty odkanalizovania aglomerácií Beluša a Udiča.

Zároveň POVS, a.s. pripravuje v zmysle „Plánu obnovy“ projekty a realizáciu pre obnovu vodárenskej infraštruktúry na základe výzvy MIRRI v spolupráci s TSK v rámci integrovaných územných investícií.

Ing. Ivana Chovancová

foto archív: POVS, a.s.

ČSB8 Pruské

ČOV Pruské

Novo vybudovaná ČOV Pruské – prevádzková budova

VSR, a.s. bilancuje

Po 7 mesačnom „generálnom pardóne“ sa prostredníctvom kontrolnej i osvetovej činnosti zvýši počet nových pripojených klientov na verejnú kanalizáciu, ako aj počet nových platiacich klientov, dovtedy tzv. čiernych producentov odpadových vôd i neplatičov za dažďové vody. Takto VSR, a.s. prispela aj ku zvýšenej ochrane životného prostredia. Taktiež spoločnosť zrušila paušálne odberné miesta a osadila tam vodomery. Investičná činnosť v roku 2024 medziročne narastla o viac ako 20 %.

V roku 2024 VSR ako najmenšia vodárenská spoločnosť spomedzi členov AVS realizovala aj viaceré razantné konsolidačné opatrenia s cieľom zvýšiť produktivitu spoločnosti. Bez náhrady vedenie zrušilo 3 vysoké manažérske pracovné pozície a ďalšie 2 úradnícke miesta. Prepúšťanie sa nedotklo výroby ani nijakej robotníckej profesie. Spoločnosti to prinieslo významné úspory mzdových nákladov. Taktiež sa podarilo realizovať úspory v do-

dávateľských vzťahoch a to realizáciou súťaží i rokovaniami o podmienkach dodávateľských zmlúv.

Aj toto viedlo za rok 2024 k dosiahnutiu najlepších hospodárskych výsledkov spoločnosti od svojho vzniku – hospodársky výsledok pred zdanením vo výške 460 169 eur.

Zároveň VSR prvýkrát od roku 2020 dosiahla aj plusový cash flow, teda na konci roka na účtoch zostalo viac peňazí ako na začiatku roka. A to pri splácaní rovnakých úverov a lízingov ako v predchádzajúcich rokoch. Je potrebné uviesť, že Vodárenská spoločnosť Ružomberok to dosiahla pri najnižších cenách vodného a stočného spolu zo všetkých vodárenských spoločností na Slovensku. Za čo patrí obrovská vďaka najmä všetkým zamestnancom.

JUDr. Emil Mareta, PhD.

Funkcionalistická vodárenská věž a rozhledna v Kolíně

Dnes již vodárensky nevyužívaný funkcionalistický věžový vodojem vybudovaný v éře první republiky je jednou z hlavních dominant Kolína. Díky rovinaté krajině jej nelze při příjezdu do města od Prahy přehlédnout.

Výstavba vodojemu

Vodojem o kapacitě 450 m³ a výšce 45 metrů byl postaven v letech 1928–1930 během rekonstrukce a rozšíření městského vodovodu. Součástí projektu bylo kromě celkové rekonstrukce stávajícího vodovodu také založení nových studní západně od města, vybudování přečerpávací stanice, a především výstavba nového věžového vodojemu v lokalitě zvané Na Čekanu. Autorem původního projektu byl významný český hydrotechnik, profesor a rektor ČVUT v Praze Jan Vladimír Hráský, který také navrhl první podobu vodojemu.

V průběhu realizace projektu však nastaly zásadní úpravy dle návrhu významného českého architekta Františka Jandy. Ten doporučil upustit od kulového tvaru vodojemu, navrhovaného J. V. Hráským, a navrhl vlastní podobu objektu. Na rozdíl od mnoha jiných vodárenských věží autoři této počítali od samého počátku s jejím využitím pro turistické a rekreační účely. Třešňovým sadem, který věž obklopoval, vedla cesta k širokému schodišti, po němž návštěvníci vystoupali na rondel. Přímě proti schodišti se nacházela elegantní malá kašna. Rondel byl lemován sloupy, které nesly vyhlídkový ochoz v prvním patře, a objekt tak připomínal lázeňský areál. Na ochoz byl z rondelu přístup po dvojitým šroubovitým schodišti. Z těla vodárenské věže vystupovaly v přízemním rondelu i na ochozu elegantní lavičky. Vodojem byl částečně vystavěn z režného cihlového zdiva – ze strany architekta Jandy jde o jakousi počtu jeho učitele Janu Kotěrovi, který režné zdivo miloval.

První voda byla z nového vodojemu do vodovodní sítě vpuštěna ve čtvrtek 7. srpna 1930. Ve městě tak bylo na dlouhou dobu vyřešeno zásobování kvalitní pitnou vodou. Celková kolaudace rozšířeného městského vodovodu se uskutečnila na jaře 1933.

Architekt František Janda

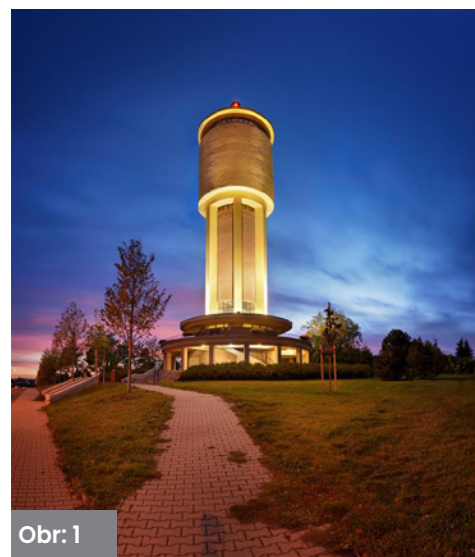
Architekt František Janda byl žákem jednoho z nejvýznamnějších českých archi-

tektů Jana Kotěry. Jméno si získal zejména návrhem regulačního plánu Poděbrad, podle kterého se následně po roce 1912 realizovaly mnohé stavby v těchto lázních. Je s podivem, že regulačního plánu se z velké části držely i komunistické úřady, které do hlavní osy lázeňského parku vedoucího až k poděbradskému nádraží téměř nezasáhly. Sám architekt uskutečnil v Poděbradech výstavbu letní a zimní kolonády, několika lázeňských pavilonů či vily Amálka. Janda navrhl i řadu veřejných budov škol, úřadů, spořitelny a právě také několik vodárenských věží, z nichž kolínská a poděbradská jsou považovány za nejzdařilejší. Podepsán je i pod vodojem v Pečkách, Jaroměři či Bělé pod Bezdězem.

Kolínská vodárna po druhé světové válce

Osud vodojemu po druhé světové válce se podobá osudu, který stihl mnoho technických památek v Česku, v tomto případě je to však příběh se šťastným koncem. Ve zkratce jej lze popsat několika slovy: nedostatečná kapacita vodojemu vzhledem k rychlému rozvoji lokality, následná nepotřebnost, chátrání, po sametové revoluci nepovedená privatizace, další chátrání a konečně zázračná záchrana.

Rozvoj průmyslu a nárůst počtu obyvatel v Kolíně během komunistické éry znamenaly potřebu výrazného rozšíření vodovodní sítě. Jižně od Kolína byly vybudovány nové zemní vodojem výrazně vyšší kapacity a věžový vodojem přestal v roce 1977 sloužit svému účelu. Starý vodojem postupně chátral, věž byla opuštěná, zdevastovaná a veřejnosti nepřístupná. Její spodní část sloužila jako skládka, horní část naopak jako gigantický holubník. Po roce 1989 vodojem několikrát změnil majitele. Kolín projevil zájem tuto stavbu, která je jedním z městských symbolů, zachránit. Po dlouhých jednáních se městu podařilo v roce 2005 objekt získat do svého majetku a byly provedeny základní záchranné práce.

Obr. 1

né práce. Od roku 2010 je stavba chráněna jako nemovitá kulturní památka zapsaná v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky.

V červenci 2012 začaly na vodojemu záchranné práce. Dělníci opravili ochoz, plášť a schodiště. V letech 2014–2015 město provedlo kompletní rekonstrukci, která rozvinula původní ideu autorů, tedy využití vodojemu pro turistické a rekreační účely. Vodárenská věž byla otevřena veřejnosti v září 2015 jako rozhledna s malým informačním centrem. V horní části průchozího tubusu vodní nádrže je multimediální projekce, simulující proudící vodu a v nejvyšším patře 36 metrů nad terénem je vyhlídka na Kolín a okolí. Všechna okna jsou doplněna popisy o viditelných místech v daném směru a vybavena obrazovkou s videoprezentací o pozoruhodnostech v okolí. Při dobré viditelnosti lze spatřit i Krkonoše. Vnitřní expozice, laděná do stylu 30. let 20. století, činí z kolínské vodárny neobyčejné místo, a nejen pouhou rozhlednu. Je to výjimečný turistický cíl, který by rozhodně neměl nikdo minout. Vodojem lze navštívit i v zimním období.

Citované zdroje a další informace k vodojemu:

- *Rozhledna vodárna - Historie a rekonstrukce.* Online. <https://www.kolinzije.cz/>. 2024. Dostupné na: https://www.kolinzije.cz/assets/File.ashx?id_org=101562&id_dokumenty=1399.
- *Vodojem (rozhledna).* Online. <https://www.cestyapamatky.cz/>. 2024. Dostupné z: <https://www.cestyapamatky.cz/kolinsko/kolin/vodojem-rozhledna>.

Pavla Bukačová, Energie A.G. Kolín a.s.
Článek převzatý z časopisu Sovak
3/2024, roč.34

Obr. 1: Foto Ladislav Renner

Flygt Concertor™

PRVÝ ČERPACÍ SYSTÉM ODPADOVÝCH VÔD
NA SVETE S INTEGROVANOU
INTELIGENCIOU

Výhody systému Concertor:

- výrazné zníženie prevádzkových a energetických nákladov
- špičkové spracovanie a materiálové prevedenie
- energetická trieda IE4
- 3-ročná záruka
- preukázateľný pôvod zariadenia
- overené množstvom úspešných inštalácií v SR

LK Pumpservice Bratislava, s.r.o. je jediným oficiálnym a výrobcom schváleným
obchodným a servisným zastúpením značky FLYGT pre Slovenskú Republiku.

www.lkpumpservice.sk